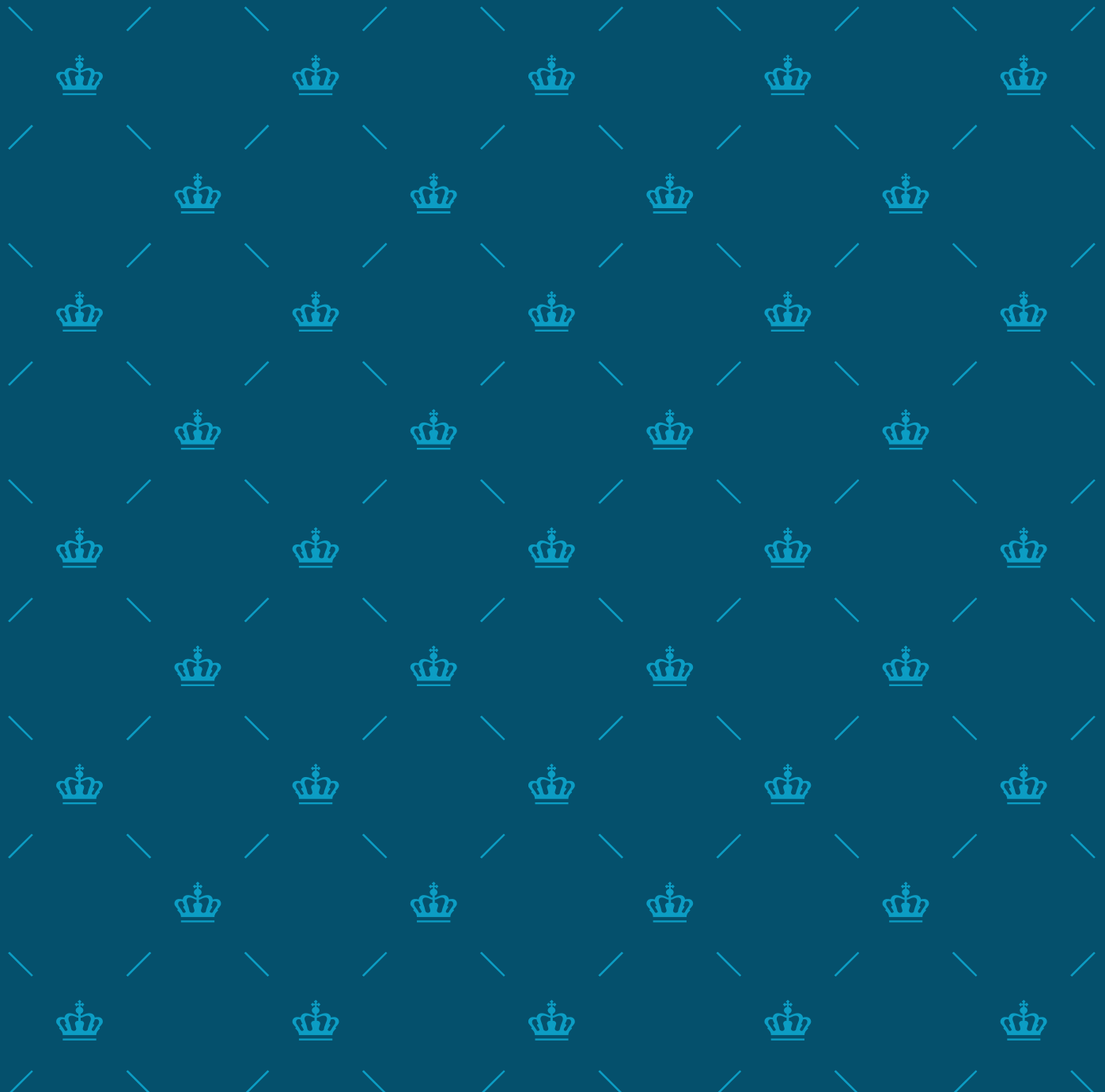

Medborgerskab 2020

Notat nr. 1: Opbakning til ligestilling mellem kønnene blandt personer med dansk og ikke-vestlig oprindelse

Hovedpointer

- Der er udviklet en ny skala, der måler opbakning til ligestilling mellem kønnene. Skalaen inkluderer holdningen til politisk ledelse, børnepasning, adgang til arbejdsmarkedet og retten til at bestemme over sin egen krop.
- Målt på denne nye skala er opbakningen til ligestilling mellem kønnene høj i Danmark.
- Der er dog små forskelle, og personer med dansk oprindelse scorer generelt højere på ligestillingskalaen end indvandrere og efterkommere.
- Overordnet set er den gennemsnitlige score for personer med dansk oprindelse og efterkommere 85 på en skala, hvor 100 er den højeste opbakning til ligestilling. Indvandrerne ligger gennemsnitligt på 77.
- Efterkommergruppen er dog væsentligt yngre end indvandrerne og personer med dansk baggrund, og ser man alene på unge i alderen 18-29 år, ligger efterkommerne lidt efter de unge med dansk baggrund. De unge med dansk baggrund får gennemsnitligt 90 ud af 100, indvandrerne får 83 og efterkommerne får 85.
- Mænd bakker generelt lidt mindre op om ligestilling mellem kønnene end kvinder.

1 – Baggrund og metode

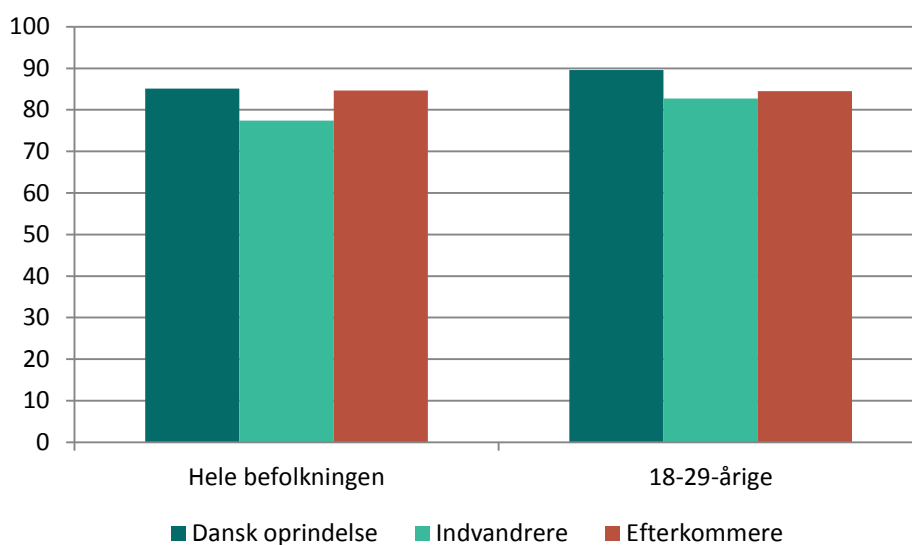
Hvert år gennemfører Udlændinge- og Integrationsministeriet en spørgeskemaundersøgelse med fokus på ikke-vestlige indvandrere og efterkommeres medborgerskab. Indvandrere indgår først i undersøgelserne, når de har opholdt sig i Danmark i mindst tre år. Læs nærmere om Medborgerundersøgelsen 2020 i bilag 1 og se notatet ”Baggrundstabeller fra Medborgerskabsundersøgelsen 2020” på integrationsbarometer.dk.

I Medborgerskabsundersøgelsen 2020 er der bl.a. udviklet en ny skala fra 0-100, som måler holdning til ligestilling mellem kønnene. 100 er den højeste opbakning til ligestilling mellem kønnene. Skalaen kombinerer fire spørgsmål om politisk ledelse, børnepasning, adgang til arbejdsmarked og retten til at bestemme over egen krop. Læs mere om skalaen i bilag 2.

2 – Opbakning til ligestilling mellem kønnene

Figur 1: Befolkningens opbakning til ligestilling mellem kønnene

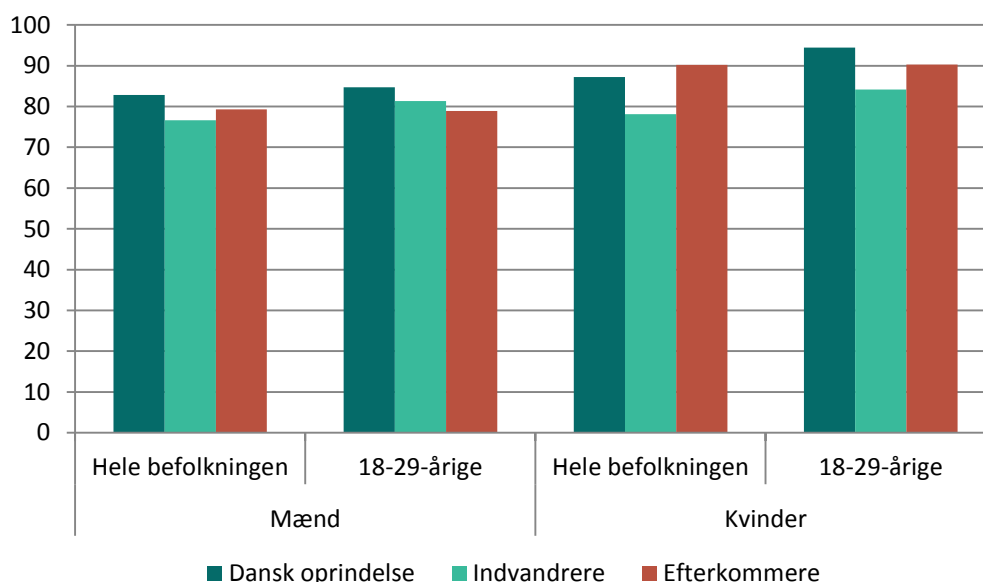
- Figur 1 viser, at der generelt er høj tilslutning til ligestilling mellem kønnene i Danmark.
- På en skala fra 0 til 100, hvor 100 er den højeste tilslutning til ligestilling ligger personer med dansk oprindelse og efterkommere i gennemsnit på 85, mens indvandrere ligger på 77.
- De unge går mere ind for ligestilling mellem kønnene end de ældre, og gruppen af efterkommere er væsentligt yngre end indvandrerne og personerne med dansk oprindelse. Når man alene ser på de 18-29-årige, og dermed tager højde for aldersforskelle, scorer efterkommere 5 point lavere i gennemsnit end de unge med dansk oprindelse. Indvandrerne scorer 7 point lavere i gennemsnit.

Anm.: Der indgår 2.450 personer, som alle har svaret 1-5 på mindst tre af de fire spørgsmål i medborgerskabsundersøgelsen, der benyttes i ligestillingsskalaen (se uddybende i bilag 2). Forskellen mellem dansk oprindelse og efterkommere er ikke statistisk sikker (p-værdi 0,69 ved t-test), men forskellen mellem dansk oprindelse og indvandrere er statistisk sikker (p-værdi 0,00 ved t-test). Der indgår 719 18-29-årige. Unge med dansk oprindelses score er med statistisk sikkerhed forskellig fra både unge indvandrere og efterkommere (p-værdier på hhv. 0,00 og 0,00 ved t-tests). Der benyttes vægtede data.

Figur 2: Befolkningens opbakning til ligestilling mellem kønnene fordelt på køn

- Figur 2 viser, at kvinder bakker mere op om ligestilling mellem kønnene end mænd.
- Dernæst viser figuren, at danske mænd bakker mere op om ligestilling mellem kønnene end både indvandrer-mænd og efterkommer-mænd. Forskellen til efterkommer-mænd er dog statistisk usikker.
- Blandt kvinder er billedet mere blandet. Kvinder med dansk oprindelse bakker i højere grad op om ligestilling end indvandrerkvinder, men de bakker mindre op om ligestilling end efterkommerkvinder.
- Ser man alene på de unge, og dermed tager højde for, at efterkommergruppen er yngre, ændrer billedet sig lidt. Blandt de unge bakker personer med dansk oprindelse mere op om ligestilling end indvandrere og efterkommere, både i gruppen af mænd og kvinder. Da disse undergrupper af personer er små, er resultatet for unge mænd dog ikke statistisk sikkert.

Anm.: Der indgår 2.450 personer, som alle har svaret 1-5 på mindst tre af de fire spørgsmål i medborgerskabsundersøgelsen, der benyttes i ligestillingsskalaen (se uddybende i bilag 2). Den overordnede forskel mellem mænd og kvinder er statistisk sikker (p-værdi på 0,00 ved t-test). Hvad angår hele befolkningen, er forskellen mellem mænd med dansk oprindelse og indvandrer-mænd statistisk sikker (p-værdi på 0,00 ved t-test), og det tyder på, at opbakningen til ligestilling er mindre blandt efterkommer-mænd end mænd med dansk oprindelse, men forskellen er statistisk usikker (p-værdi på 0,06 ved t-test). Blandt de unge mænd er forskellene heller ikke statistisk sikre, men det tyder på, at unge mænd med dansk oprindelse scorer højere i gennemsnit (p-værdier på hhv. 0,30 og 0,06 ved t-tests). Kvinder med dansk oprindelses score er med statistisk sikkerhed forskellig fra indvandrer- og efterkommerkvinder både i hele befolkningen (p-værdier på hhv. 0,00 og 0,04 ved t-tests) og blandt de unge (p-værdier på hhv. 0,00 og 0,01 ved t-tests). Der benyttes vægtede data.

Bilag 1 – Medborgerskabsundersøgelsen 2020

1.1 Om spørgeskemaundersøgelsen

Udlændinge- og Integrationsministeriet har i en årrække udarbejdet årlige spørgeskemaundersøgelser, der belyser ikke-vestlige indvandrere og efterkommeres medborgerskab i Danmark.

Der benyttes så vidt muligt spørgsmål og spørgeteknikker, som er udviklet og afprøvet af anerkendte forskere. Selve undersøgelsen er gennemført af Danmarks Statistiks surveyafdeling, som samlede data ind i perioden december 2019 til februar 2020 ved en kombination af internetspørgeskema og telefoninterview (mixed-mode).

1.2 Undersøgelsens deltagere

Medborgerskabsundersøgelsens deltagere er både nydanskere og personer med dansk oprindelse i alderen 18 år og derover. Gruppen af nydanskere omfatter indvandrere og efterkommere med ikke-vestlig oprindelse. Indvandrerne i undersøgelsen har haft mindst tre års opholdstid i Danmark.

Undersøgelsen er baseret på en repræsentativ, stratificeret stikprøve, hvor svarpersonerne er tilfældigt udvalgt i et aktuelt CPR-register. Stratificeret betyder her, at der udtrækkes fra tre strata, som har forskellige udvalgsandsynligheder. De tre strata er 1) nydanskere 18-29 år, 2) nydanskere 30+ år og 3) dansk oprindelse. Der er gjort en række særlige tiltag for at hæve svarprocenten – se næste afsnit.

Tabel 1: Antal besvarelser og svarprocenter, 2012-2020

	2012	2013	2014	2016	2017	2018	2019	2020	
	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	svar	pct.
Nydanskere 18-29 år	50,2 %	46,0 %	43,5 %	37,3 %	41,8 %	44,9 %	40,9 %	689	39,4 %
Nydanskere 30+ år	53,1 %	52,1 %	45,5 %	41,9 %	47,3 %	47,7 %	44,1 %	1.263	46,8 %
Dansk oprindelse	70,0 %	69,4 %	62,9 %	59,2 %	60,3 %	70,8 %	62,7 %	740	61,7 %

Kilde: Udlændinge- og Integrationsministeriets medborgerskabsundersøgelser

1.3 Repræsentativitet og svarprocenter i undersøgelsen

Der er en række særlige udfordringer forbundet med at gennemføre spørgeskemaundersøgelser blandt etniske minoriteter (Fage Hedegaard 2017). Som SFI har påpeget, betyder dette, at der er undergrupper, som er vanskelige at få til at svare på en spørgeskemaundersøgelse (SFI 2017). I medborgerskabsundersøgelserne er det stadigvæk vanskeligere at få unge med ikke-vestlig baggrund til at besvare spørgeskemaundersøgelsen. Der er en løbende dialog med Danmarks Statistik om, hvordan svarprocenten kan blive så høj som mulig. Danmarks Statistik understreger, at der er en generel tendens til, at det bliver vanskeligere at indsamle svar, særligt blandt unge.

For at øge svarprocenten er der gjort en række tiltag. Først og fremmest udarbejdes et spørgeskema med så få spørgsmål som muligt for at mindske besvarelsesbyrden. Dertil kan nævnes udsendelse af ekstra rykkerbreve, herunder særlige rykkere til delvise besvarelser. Spørgeskemaet er oversat til 6 forskellige sprog, der er digital og telefonisk opfølgning, udlodning af præmier for svar mv.

For at sikre repræsentativiteten i analysen er der desuden anvendt vægtet data. Vægtet data betyder, at alle svarpersoner er vægtet efter deres andel i befolkningen, således at besvarelser fra

grupper, som er overrepræsenterede i undersøgelsen, vægtes ned, mens besvarelser fra de underrepræsenterede grupper vægtes op. Data er vægtes på baggrund af køn, alder, familietype, socio-økonomisk status, uddannelse, landsdel, familieindkomst og sproggruppe.

Når man arbejder med stikprøver, vil der altid være en usikkerhed forbundet med svarene, da man ikke kan vide om variation i svar skyldes tilfældighed pga. 'stikprøvestøj' eller faktiske forskelle i befolkningen. Derfor gennemføres statistiske tests for at tjekke sammenhængene mellem variable. Tests fremgår af anmærkninger og ved særlig statistisk usikkerhed nævnes det i brødteksten.

Bilag 2 – Konstruktion af skala for opbakning til ligestilling mellem kønnene

Der er udviklet en skala fra 0-100, som måler holdning til ligestilling mellem kønnene, hvor 100 er den højeste opbakning til ligestilling. Der er taget udgangspunkt i en skala udviklet af Inglehart & Norris (2003), som kombinerer fem spørgsmål, der opfanger forskellige dimensioner af ligestillingsproblematikken. For at indsamle inspiration til opdatering af Inglehart & Norris' ligestillings-skala har der været afholdt et møde med professor og institutleder Anette Borchorst, professor Jørgen Goul Andersen og lektor Ditte Shamshiri-Petersen, alle ved Aalborg Universitet, samt professor emerita Drude Dahlerup ved Stockholms Universitet. Forskerne har hjulpet med at opdatere spørgsmålene, så de passer til en dansk kontekst og har relevans for etniske problemstillinger. Udlændinge- og Integrationsministeriet har dog det endelige ansvar for konstruktionen af ligestillings-skalaen.

Følgende fire spørgsmål, som alle har været brugt i forskningsmæssige sammenhænge, indgår i skalaen:

- Generelt er mænd bedre politiske ledere end kvinder
- Mænd bør deltage i pasning af familiens børn i samme omfang som kvinder
- Hvis der ikke er jobs til alle, har mænd mere ret til arbejde end kvinder
- Kvinder, der går udfordrende klædt, er selv skyld i, hvis de udsættes for seksuelle overgreb

Respondenter skulle besvare, hvor enige eller uenige de var i spørgsmålene på en skala fra 1 til 5, hvor 1 var "Helt enig" og 5 "Helt uenig". Svarene er dernæst lagt sammen og skaleret fra 0 til 100. Der indgår kun personer, som har svaret 1 til 5 på mindst 3 ud af de 4 spørgsmål, dvs. som højst har svaret "ved ikke" eller "ønsker ikke at svare" på ét af spørgsmålene.

Skalaen er bl.a. testet ved at følge Peter Gundelachs tringuide (2017). I den proces er et spørgsmål om uddannelse ekskluderet fra skalaen. Skalaen inkluderer forskellige perspektiver på ligestillingsproblematikken, som både kan betragtes som reflektive og formative, dvs. som både kan afspejle en underliggende latent variabel (refleksiv), og bagvedliggende holdninger der former skalaen (formativ) (Bang Petersen 2010). Denne brede tilgang til ligestilling mellem kønnene, samt det lille antal inkluderede variable, giver skalaen en relativt lav Cronbachs α på 0,55, hvilket dog er en smule højere end Inglehart & Norris' skala.